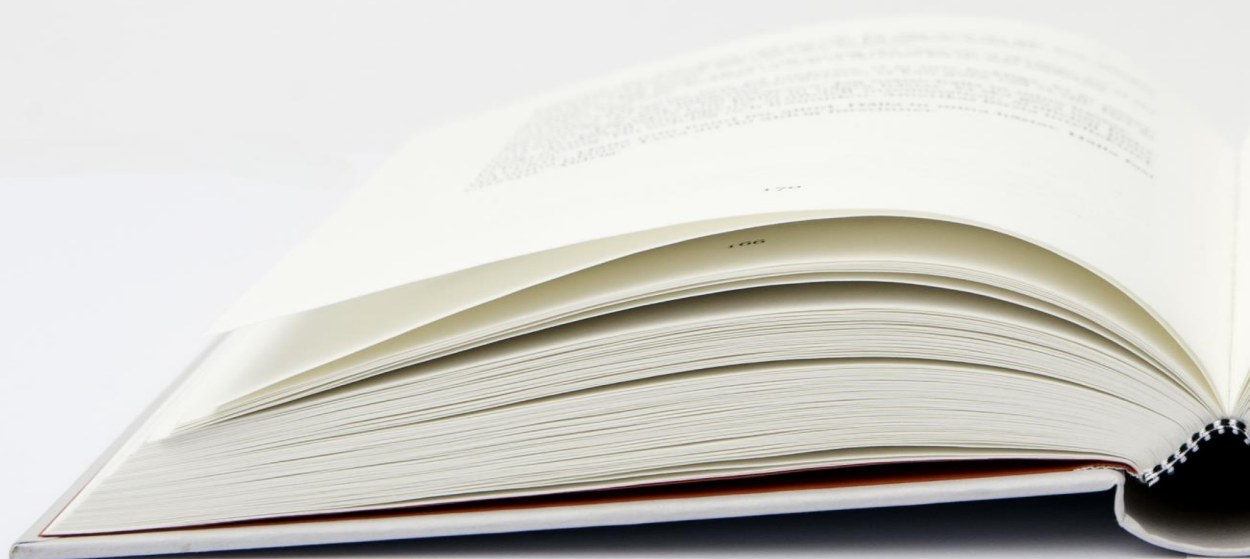

NORGE LESER NORDISK

2016

Arendal bibliotek og Nordisk informasjonskontor Sør-Norge

Innholdsfortegnelse

Velkommen	s. 3
Leseliste	s. 4
Tips for lesesirkler	s. 5

Omtale av forfattere og bøker

Norge

Kjell Askildsen: <i>Thomas F's siste nedtegnelser til almenheten</i>	s. 8
Ingvild Hedemann Rishøi: <i>Vinternoveller</i>	s. 9
Frode Grytten: <i>Bikubesong</i>	s. 10
Kristine Næss: <i>Bare et menneske</i>	s. 11

Danmark

Pia Juul: <i>Avuncular – onkelagtige tekster</i>	s. 12
Leonora Christina Skov: <i>Hvor intet bryder vinden</i>	s. 13
Peter Høeg: <i>Effekten af Susan</i>	s. 14
Kristian Bang Foss: <i>Døden kjører Audi</i>	s. 15

Island

Auður Jónsdóttir: <i>Dem i kælderens</i>	s. 16
Ólafur Gunnarsson: <i>Mørke roser</i>	s. 17
Jón Óttar Ólafsson: <i>Overvåket</i>	s. 18

Sverige

Lars Norén: <i>Filosofiens natt</i>	s. 19
Lena Andersson: <i>Uten personlig ansvar</i>	s. 20
Ivar Lo-Johansson: <i>Kungsgatan</i>	s. 21
Linda Boström Knausgård: <i>Helioskatastrofen</i>	s. 22

Finland

Emmi Itäranta: <i>Kildens vokter</i>	s. 23
Kari Hotakainen: <i>Guds ord</i>	s. 24
Pajtim Statovci: <i>Katten min, Jugoslavia</i>	s. 25

Grønland

Niviaq Korneliussen: <i>Homo Sapienne</i>	s. 26

Baltikum

Jaan Kross: <i>Keisarens galning</i>	s. 27

Velkommen til «Norge Leser Nordisk» 2016

Velkommen til det syvende heftet i serien «Norge Leser Nordisk». Årets utgave inneholder omtale av et tyvetalls nordiske bøker og forfattere. Vi vet det er mange som bruker heftet i lesesirkler, men vi håper også dere som foretrekker å lese alene kan ha glede av det.

Mens vi tidligere hadde et tema som fellesnevner for bøkene på listen, har vi i de senere årene valgt titler uavhengig av emne og sjanger. I år finner dere mange kjente navn, men også noen debutanter som alle har høstet svært gode kritikker for sine debutbøker. Her finnes to novellesamlinger og en diktsamling, men de fleste titlene er romaner av vidt forskjellig karakter. Emmi Itärantas science-fiction roman bringer oss til et fremtidig Norden der vann er nøkkelen til makt. Estiske Jaan Kross har valgt en tysk adelsmanns skjebne under Alexander I's regjeringstid som hovedperson i sin fortelling, mens Frode Grytten tar oss med til det mer hjemlige Odda. På oppfordring er oppfølgeren til Lena Anderssons bok «Rettskraftig forføyning», som sto på fjorårets liste, å finne på leselisten i år.

Arendal bibliotek har utarbeidet leselisten og samlet bakgrunnsstoff om forfatterne og bøkene. De har lagt vekt på at det skal finnes et tilstrekkelig antall eksemplarer av titlene i norske bibliotek til at de fungerer i en lesesirkel. Omtalene av bøkene er i all hovedsak forlagenes egne. Det øvrige stoffet er laget av Nordisk Informasjonskontor Sør-Norge. Heftet ligger tilgjengelig på de respektive nettsidene. Det kan også bestilles som papirkopi fra Arendal bibliotek.

God leselest!

Arendal 14.09.2015

Christin Bjerke

Nordisk Informasjonskontor Sør-Norge

Norge

Kjell Askildsen: *Thomas F's siste nedtegnelser til almenheten* Oktober forlag 1983, 68 s.

Ingvild Hedemann Rishøi: *Vinternoveller* Gyldendal 2014, 128 s.

Frode Grytten: *Bikubesong* Samlaget 1999, 325 s.

Kristine Næss: *Bare et menneske* Oktober forlag 2014, 267 s.

Danmark

Pia Juul: *Avuncular – onkelagtige tekster* Oktober forlag 2014, 56 s.

Leonora Christina Skov: *Hvor intet bryder vinden* Politikens forlag 2015, 360 s.

Peter Høeg: *Effekten af Susan* Rosinante 2014, 330 s.

Kristian Bang Foss: *Døden kjører Audi* Gyldendal 2014, 226 s.

Island

Auður Jónsdóttir: *Dem i kælderens* Tiderne skifter 2006, 261 s.

Ólafur Gunnarsson: *Mørke roser* Bokvennen 2014, 411 s.

Jón Óttar Ólafsson: *Overvåket* Kagge forlag 2014, 446 s.

Sverige

Lars Norén: *Filosofiens natt* Pelikanen 2014, 188 s.

Lena Andersson: *Uten personlig ansvar* Gyldendal 2015, 330 s.

Ivar Lo-Johansson: *Kungsgatan* Den norske bokklubben 1974, 316 s.

Linda Boström Knausgård: *Helioskatastrofen* Oktober forlag 2014, 126 s.

Finland

Emmi Itäranta: *Kildens vokter* Gresvik forlag 2015, 312 s.

Kari Hotakainen: *Guds ord* Cappelen Damm 2014, 268 s.

Pajtim Statovci: *Katten min, Jugoslavia* Gyldendal 2015, 288 s.

Grønland

Niviaq Korneliussen: *Homo Sapienne* Milik 2014, 177 s.

Baltikum

Jaan Kross: *Keisarens galning* Gyldendal 1986, 365 s.

Tips for lesesirkler

De tipsene du finner her er i utgangspunktet myntet på dere som ikke har vært med i en lesesirkel før. Dere som allerede er med i en sirkel kan forhåpentligvis likevel finne noe av interesse. Du finner råd om hvordan du kan starte en lesesirkel og hvordan den kan fungere.

Hvorfor starte en lesesirkel?

Hvis du ønsker noen å diskutere dine leseopplevelser med, kan en lesesirkel være et godt alternativ. Der møtes en gruppe lesere for å dele sine inntrykk av en felles utvalgt bok. Her er det rom for å utveksle tanker og inntrykk av bøkens hovedpersoner, miljøskildringer, temaer og mye annet.

Hvordan finner du medlemmer til en lesesirkel?

Du kan naturligvis spørre venner, kolleger, familie og bekjente og du kan henge oppslag på biblioteket, nærbutikken eller arbeidsplassen din. Oppslaget bør inneholde info om tid og sted for det første møtet, hvilke emner som kan være aktuelle for sirkelen og kontaktopplysninger.

Hvor kan dere møtes?

Ofte møtes lesesirkler privat, på kaféer eller på biblioteket, men her setter bare fantasien grenser.

Et møte i lesesirkelen

Deltagerne i en lesesirkel finner snart en form som fungerer for dem. Men om dette er helt nytt for deg, kan du likevel ha nytte av noen tips. Århus kommunes biblioteker har laget en «dreiebok» som lederen av lesesirkelen eventuelt kan bruke. De har også laget en kort analysemodell som kan hjelpe dere gjennom bokpraten.

Forberedelser:

- Les hele eller de deler av boken dere har blitt enige om.
- Ta eventuelt enkelte notater underveis for å huske førsteinntrykkene dine.
- Den som leder møtet kan forberede en introduksjon av boken og noen innledende spørsmål for å hjelpe diskusjonen i gang. Ansvaret for dette kan rullere.
- Finn bokanmeldelser og forfatterportrett. Ansvaret for dette kan også rullere.

Anmeldelser og forfatterportrett kan brukes som inspirasjon. Noen liker å lese anmeldelser og intervju med forfatteren før de selv leser boken, mens andre vil danne seg en mening om boken først. Her følger noen lenker til et par danske websider med anmeldelser og forfatterportretter.

[Litteratursiden.dk](http://litteratursiden.dk) Her ligger mye informasjon om danske forfattere; bibliografi, debutår, utgivelser og bokomtaler. Her finnes også analyser av enkelte verk og forfatterintervju.

Forfatterweb.dk Her finnes informasjon om forfattere fra Danmark i særdeleshett, men også fra Norden og verden for øvrig.

Dreiebok for sirkellederen:

Hvordan får dere i gang en samtale om boken?

- Start med en rask runde, hvor alle kan komme med sitt førsteinntrykk av boken.
- Lederen kan deretter introdusere boken med et kort opplegg – f. eks med utgangspunkt i anmeldelser og et kort forfatterportrett.
- Samtalen om boken går nå kanskje videre av seg selv. Hvis ikke, kan dere skjele til analysemodellen nedenfor.

Enkel analysemodell

Å analysere er å undersøke tekstens elementer i dybden. Dere kan se på fortelleren, romanpersonene, genren, eller hvordan teksten er skrevet. Hva dere velger, avhenger både av boken og hvordan dere leser den. Fokus kan variere fra leser til leser, og enhver tekst sees med forskjellige øyne og bakgrunn. At vi opplever bøker forskjellige er nettopp en av grunnene til at det er spennende å snakke sammen om leseopplevelser.

• Hvilken type roman er det?

- historisk, fantasy, romantisk, krim, spøkelse, sosialrealisme

• Handling

- Gi et kort referat med dine egne ord.

• Analyse av tekstens problemer

Reiser teksten noen problemstillinger? Løses de? Er de involverte personene klare over problemene? Eller er de kanskje skyld i dem?

• Tid

Hvor lang tid strekker handlingen seg over? Er handlingen kronologisk eller hopper den i tid?

• Sted

Hvor foregår handlingen? Hvordan beskrives stedene og omgivelsene?

• Personkarakteristikk

Hvem er hoved- og bipersoner? Alder, utseende, jobb, væremåte, holdninger, selvbilde?

Hva er din oppfatning av personene?

• Fortellervinkelen

Fortelles det i jeg-form? Er det en allvitende forteller? Kan vi i så fall stole på ham eller er han ikke troverdig?

• Tema

Hva er det viktigste boken handler om? Og hva mer handler den også om?

• Språklige virkemidler

Er det noe særskilt med språket? Brukes språket til å skape en bestemt effekt? Brukes det f.eks. mange fremmedord, symboler eller ironi?

- **Fortolkning**

Å fortolke er å samle delene dere har analysert i noen overordnede strukturer. Ofte viser analysen at teksten er bygget rundt ett eller flere motsetningspar, eksempelvis: hat/kjærlighet, harmoni/ubalanse, kultur/natur. Kan dere med utgangspunkt i analysen finne motsetningspar som viser hvilken problematikk teksten kretser om?

- **Perspektivering?**

Ligner teksten noe annet du har lest? Kan teksten relateres til en litteraturhistorisk periode? Hvilke tanker setter boken i sving hos deg?

God leselyst!

Kilde: Vejledning til læsekredse, Aarhus kommunes biblioteker aabk.dk

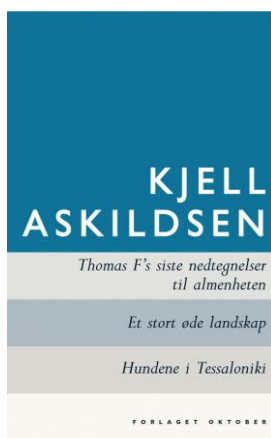

Foto: Finn Ståle Felberg

Kjell Askildsen

Kjell Askildsen ble født i Mandal i 1929. 25 år gammel debuterte han med novellesamlingen *Heretter følger jeg deg helt hjem* og har siden skrevet både romaner og noveller. Askildsen er kjent for sin kresne stil, og regnes som en av Norges største novellister. Han ble lenge ansett som «forfatterens forfatter», men fikk en større leserkrets etter utgivelsen av novellesamlingen *Thomas F's siste nedtegnelser til almenheten* i 1983. Samme år fikk han Kritikerprisen for samlingen, og i 2006 ble den kåret til den beste norske skjønnlitterære bok de siste 25 årene av Dagbladet. Askildsens noveller er oversatt til en lang rekke språk. Blant romanene fremstår særlig *Omgivelser* som et høydepunkt innenfor den modernistiske romantradisjonen i Norge. I begynnelsen av forfatterskapet var det særlig Hemingway-skolen med sin karakteristiske, kjølige ordknapphet som inspirerte ham. Senere utviklet han seg gjennom den franske nyromantradisjonen. På 1980-tallet utviklet han sin helt særegne stil: ordknapp, nøktern og urovekkende med de store livsspørsmål som tema.

Kilde: Wikipedia,snl

Thomas F' s siste nedtegnelser til almenheten

Thomas F inneholder to noveller. Den første handler om forholdet mellom den mistenkte Carl Lange og hans etterforsker. Tittelnovellen skildrer Thomas F, en gammel mann som ikke føler seg helt hjemme i tilværelsen.

Her kan du lese [Dagbladets begrunnelse](#) for å utrope *Thomas F* til Norges beste samtidsroman. Der finner du også listen over de andre 20 kandidatene.

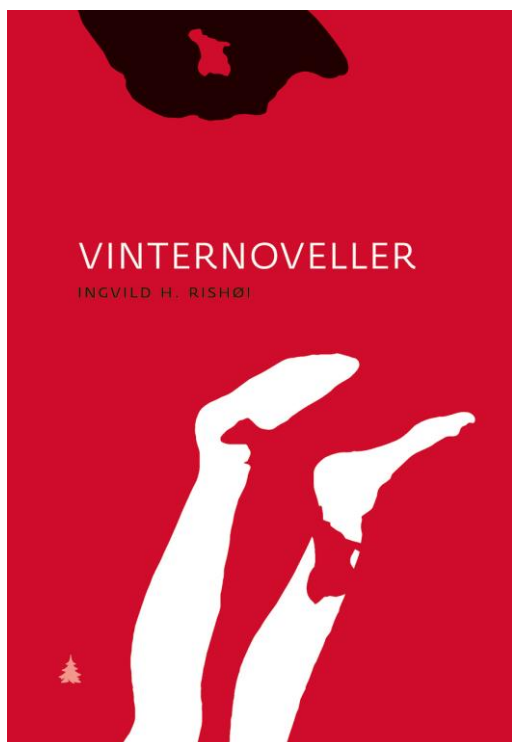
Ingvild Hedemann Rishøi

Ingvild H. Rishøi ble født i Oslo i 1978, og bor fortsatt der. Hun er utdannet journalist, og har arbeidet med fortellende journalistikk i både Dagbladet og Dagens Næringsliv. Hun er en av fire kvinnelige redaktører i bladet Avsagd Hagle. I 2007 debuterte hun med novellesamlingen *La stå* som fikk strålende mottakelse. Hennes andre novellesamling, *Historien om Fru Berg*, ble nominert til Brageprisen. I 2014 fikk hun Brageprisen for novellesamlingen *Vinternoveller*. Hun har også skrevet to bildebøker for barn, og er blitt tildelt Sultprisen, P.O. Enquists pris, Språklig samlings litteraturpris og Kulturdepartementets bildebokpris. Kilde: Gyldendal

Foto: Hans Fredrik Asbjørnsen

Noe av det fineste ved disse novellene - i tillegg til vakkert språk, strålende persontegninger, nydelig komposisjon - er at Ingvild H. Rishøi lykkes så godt med å dikte frem hverdagsmenneskets livsdramaer, uten bruk av ytre støy og svart-hvite geberder." Fartein Horgar, Adresseavisen

Vinternoveller

Ingvild H. Rishøis bøker kan ikke unngå å berøre leseren, og mer enn noen annen klarer hun å fremstille hvor skjørt og sårbart mennesket kan være, hvor uberegnelig hverdagen er. Novellene hennes er både bevegende og litterært kresne, og dypt innsiktsfulle i sitt blikk på menneskene. I *Vinternoveller* handler det om å være på rømmen med Valdresekspressen, om karaoke, kjøpesentre og snø, og om hvor vanskelig det kan være å få kjøpt seg en pute. Men først og fremst er *Vinternoveller* tre historier om kjærlighet. Om mennesker som vil godt, som gjør sitt beste, men som ikke alltid får det til.

Dette skrev [Dagbladet](#) og [Aftenposten](#) da novellesamlingen kom i 2014.

Foto: Hans Jørgen Brun

Frode Grytten

Frode Grytten er fødd i Bergen i 1960. Han voks opp i industristaden Odda, der handlinga i mange av bøkene hans finn stad. Mor hans arbeidde som frisør og far hans som møbelseljar. Musikken spela – som i fleire av bøkene hans – ei viktig rolle for han i oppveksten.

18 år gamal flytte han frå Odda til Bergen for å studere og blei cand.polit. Han forsøkte utan hell å søkje jobb i byråkratiet, men vart seinare tilsett som kultur- og reportasjefjournalist i Bergens Tidende. Nokre av reportasjane han skreiv er utgjevne i essay- og artikkel-samlinga *50/50* frå 2010. Han tok permisjon frå jobben for å skrive bøker, og vart til sist forfattar på heiltid. Grytten debuterte med diktsamlinga *Start* i 1983, og har sidan skrive romanar, noveller, barnebøker og lyrikk.

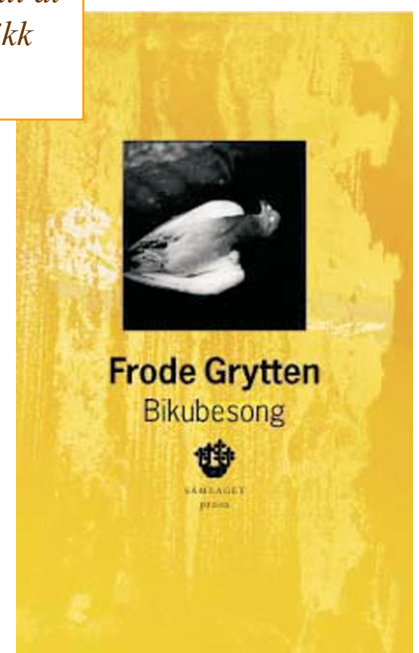
Gjennombrøtet kom med romanen *Bikubesong* frå 1999 som han fekk Brageprisen for. Han blei nominert til Nordisk Råds litteraturpris for same bok. Felles for tekstane til Grytten er at dei skildrar vanlege folks liv med ein uvanleg energi. Medrivande barndomsskildringar og kompliserte kjærleikshistorier blir fortalde på ein varm måte som gjer det mogleg å følgje karakterane inn i dei mest hudlause situasjonar. Grytten bur i Bergen, er gift og har to ungar. Kilde: Samlaget/wikipedia

«Det var ikkje mykje eg sa på ungdomsskulen, men eg sa iallfall at Bob Dylan ville fått Nobelprisen om han ikkje hadde laga musikk til tekstane sine.» Frode Grytten

Bikubesong

Noko nytt begynte no. Han kunne gå i kva retning han ville, kva veg han sjølv ville. Han følte seg heilt fin, heilt finfin, som om han endelig var seg sjølv, som om han hadde vore ein annan person og no hadde komme til seg sjølv igjen. Han skulle gå langs vegen som ein vanlig mann. Det var egentlig alt han ønskte. Å gå langs vegen som ein vanlig mann. *Bikubesong* er ein kollektivroman om det mytologiske Odda, varmt og utleverande skildra, men også med eit skarpt innsyn i det norske sosialdemokratiet anno 1999.

Les [Vinduet](#) og [Dagbladet](#) sine anmeldelser.

Kristine Næss

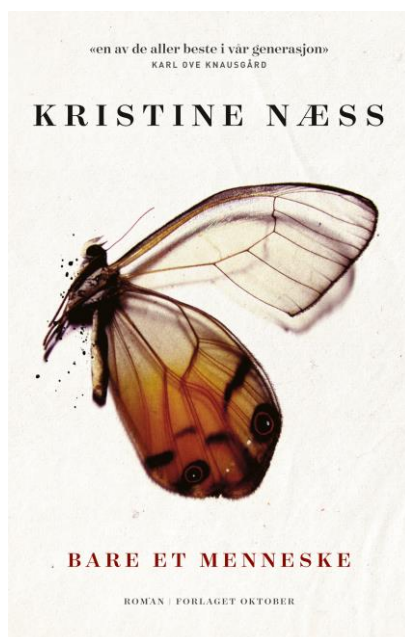
Kristine Næss ble født i Oslo i 1964. Hun debuterte 32 år gammel med diktsamlingen *Obladi*. Hun har siden skrevet romaner, fortellinger og en poetikk, og har utmerket seg i det norske litterære landskapet med en tydelig og særegen stemme. Hun har virket som tidsskriftredaktør og kritiker, og i dag er hun ansatt ved Deichmanske bibliotek i Oslo. I 2009 ble Næss tildelt ett av Bokhandlerforeningens forfatterstipend. For romanen *Bare et menneske* (2014) ble Kristine Næss nominert til Nordisk råds litteraturpris 2015.
Kilde: Oktober forlag

Foto: Finn Ståle Felberg

Er det å se at man er bare et menneske, en innsikt i livets sårbarhet og grensene for vår erkjennelse? Eller kan den utsatthet man påberoper seg tvert imot være en sovepute, et vern mot handling og erkjennelse?

Nordisk råds omtale av boken

Bare et menneske

Bea Britt bor alene i farmorens hus på Vettakollen i Oslo, der faren hennes vokste opp. En tidlig morgen er det folk i hagen, de leter etter en 12 år gammel jente som har forsvunnet. Bea Britt har pleid å se henne gå tur med den lille hunden sin. Politiet finner jentas sekk i hagen, og slik blir Bea Britt en av politiets mistenkte. Samtidig lever farmorens historie i henne, alt som har blitt sagt og gjort i huset hun bor i.

Bare et menneske er en inntrengende og rik roman om å holde ut med seg selv og andre, om hva som skal til når eksistensen blir tynnlitt, og om kjærlighetens lysende kraft. [Nordisk råd](#), [Deichmanske bibliotek](#) og [Vagant](#) har anmeldt boken.

Pia Juul

Pia Juul ble født i 1962 på Sjælland. Seks år senere flyttet familien til Himmerland på Jylland. Etter gymnaset gikk hun på høyskole, reiste og studerte engelsk.

I 1985 besøkte hun utstillingen *Gud og Grammatik* og ble fullstendig hypnotisert av dikteren Søren Ulrik Thomsens syngende opplesning. Rytmen og melodien fengslet henne. Opplevelsen var med på å overbevise henne om at hun skulle bli dikter.

Juuls første diktsamling *Levende og lukket* kom i 1985. Med *Sagde jeg, siger jeg* (1999) markerte hun seg for alvor i dansk lyrikk. Juul har mottatt flere priser for sine dikt, novellesamlinger og romaner. Hennes språkbevisste og allsidige verk tematiserer livet under hverdagens overflate i historier, hvor det humoristiske og urovekkende ofte går hånd i hånd. Hun har også skrevet barnebøker, radiospill og dramatik, og oversatt engelske og amerikanske bøker.

I 2009 kom *Mordet på Halland*. Her står ikke mordgåten, men fortelleren, Hallands kone, i sentrum, og Juul leker med leserens forventning om betydningsfulle hendelser. I *Af sted, til stede* (2012), undersøker Pia Juul novellens grenser i 55 korte tekster om forskjellen mellom å reise og være der man er. Juul bor i Bakkehusmuséets gjestebolig i Frederiksberg. Kilde: Store Norske Leksikon

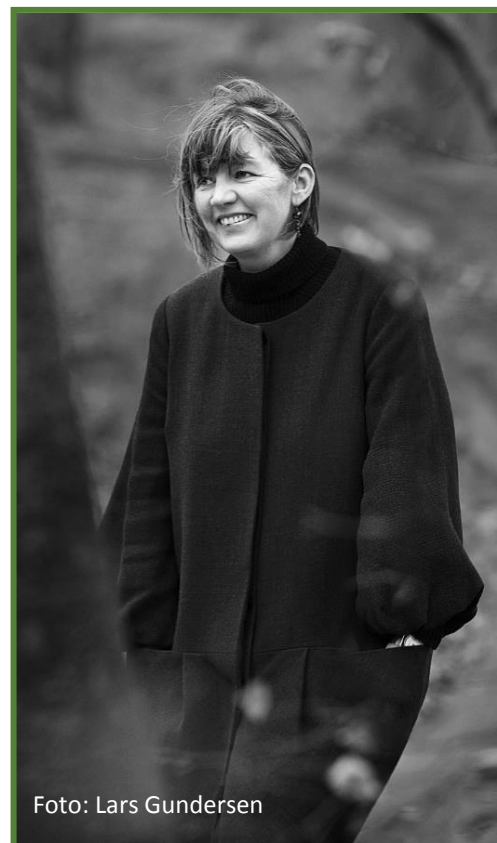

Foto: Lars Gundersen

Avuncular er det latinske ordet for «onkel» eller «onkelaktig», men hva er en onkelaktig tekst?
Kulturkapellet

Avuncular - onkelagtige tekster

Hva er en onkel? Et ord som kan slås op. En onkel er en mann som er bror til ens mor eller far, eller som er gift med ens moster eller faster. En onkel kan altså være forbundet med ens familie både juridisk og genetisk. *Avuncular – onkelagtige tekster* er Pia Juuls niende diktsamling. Her undersøker hun onkelen som tankemessig figur. Onkelen kan gi trygghet i en verden uten mening nettopp via plasseringen sin mellom det familiære og det ukjente. Som diktsamling er *Avuncular* så Juulsk som en diktsamling kan bli, full av dybde, humor, gys og gyselige situasjoner, groteske, finurlige, forbausende, lette og melankolske hendelser. Samlingen er nominert til Nordisk råds litteraturpris 2015. [Kulturkapellet](#) og [litteratursiden.dk](#) har anmeldt boka.

Foto: Sophie Amalie Klougart

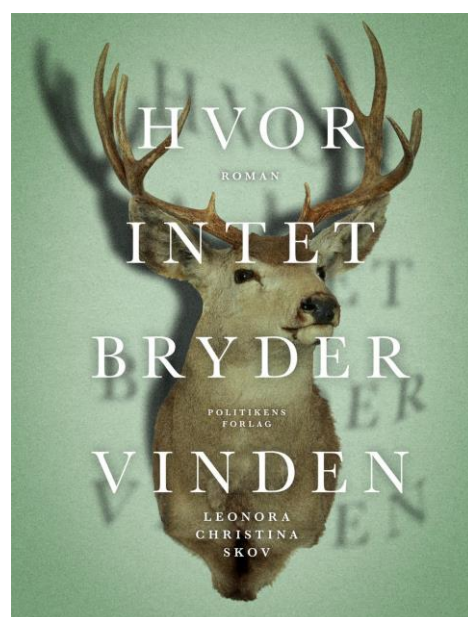
Leonora Christina Skov

Leonora Christina Skov sier bl.a. dette om seg selv: Jeg er født i 1976 og opvokset udenfor Hillerød. Min far havde en ledende stilling i Danmarks Radio, min mor var økonom på halv tid. De havde arrangeret sig som de fleste andre, jeg kendte: I et 70'er parcelhus omkranset af hæk, villaveje, flere parcelhuse og flere villaveje. Jeg adskilte mig dels ved at være enebarn, dels ved aldrig rigtig at være til stede, fordi jeg hellere ville skrive historier, tegne og læse. Helst om de anderledes, de psykisk syge, de homoseksuelle og dem, der begik selvmord eller flygtede langt væk for aldrig at vende tilbage. I en alder af syv vidste jeg, at jeg ville være forfatter, og drømmen fulgte mig gennem klasserne på en striks, halv-missionsk realskole, senere på et mere frisindet gymnasium, hvor jeg for første gang fik venner.

Da jeg blev student i 1995, flyttede jeg til København for at læse psykologi på universitetet, men mit hjerte lå et andet sted. Da min tætteste veninde døde, besluttede jeg mig for at følge det. Så jeg fandt en kvindelig kæreste til min families udelte rædsel og begyndte at læse litteraturvidenskab. Jeg nærlæste adskillige kvindelige forfatterskaber og blev bevidst om, at de kønsroller og kvindeidealer, jeg var vokset op med, var alt for snævre, og den fordømmelse, jeg var blevet mødt med, helt uacceptabel. Det resulterede dels i kønspolitisk arbejde, dels i antologien *De røde sko – Feminisme nu* som jeg redigerede i 2002. Års opsparede ord og billeder trængte sig på, og tiden var inde til at skrive den roman, jeg havde drømt om så længe. Det blev min debutroman, *Rygsvømmeren*. Jeg bor med højt til loftet på Frederiksberg. Kilde: litteratursiden.dk

Hvor intet bryder vinden

Syv danske kunstnere og forskere får et frit arbejdsophold af en gådefuld velgører på den ubeboede ø, Stormø. De glæder sig til en måned langt fra alting, men det overrasker dem alligevel at blive indlogeret i et glashus uden kontakt til omverdenen og uden mulighed for at komme væk. Stemningen bliver hurtigt anspændt, og da en af dem forsvinder i skoven, og en anden falder i døden, indser resten, at noget er helt galt. Er der en morder iblandt dem? Og hvem er næste offer? Snart fletter deres livshistorier og dybeste hemmeligheder sig ind i hinanden, og en større historie om besættelse, udnyttelse og personligt ansvar tager form. *Hvor intet bryder vinden* er en samtidsthiller inspireret af de klassiske mysterier og et portræt af syv meget forskellige mennesker. [Information](#) og [Kulturpressen](#) anbefaler boka.

Peter Høeg

Peter Høeg ble født i 1957 og vokste opp i København. I 1984 ble han mag. art. i litteraturvitenskap. Etter et omflakkende liv som globetrotter, idrettslærer og danser debuterte han i 1988 med *Forestilling om det tyvende århundrede*. Romanen er en fabulerende slektskrønike med spor av sydamerikansk, magisk realisme. I 1990 kom novellesamlingen *Fortællinger om natten*, og Høeg ble omtalt som et talent med internasjonalt potensiale. I 1992 kom kriminalromanen *Frøken Smillas fornemmelse for sne*, et portrett av den dansk-grønlandske glasiologen Smilla. Romanen sementerer Høegs foretrukne temaer og understreker forfatterskapets sympatier for den kvinnelige prinsipp, for barnet og de marginaliserte. Den kritiserer også Vestens imperialisme og vitenskapens maktmisbruk. Høeg ble rost for sin store fortellerevne og språklige evner.

Men utgivelsen av *De måske egnede* i 1993 høstet også negativ kritikk. Forfatterskapet ble anklaget for politisk korrekthet og forutsigelig sivilisasjonskritikk. Med et lignende tema rettet ikke romanen *Kvinden og aben* (1996) på det. Høeg trakk seg tilbake. I flere år bodde han på et spirituellet treningssenter med undervisning i meditasjon og selvutvikling. Først i 2006 kom *Den stille pige* og i 2010 *Elefantpassernes børn*. Med en sterk kvinne med spesielle evner, trekker romanen *Effekten af Susan* (2014), linjer tilbake til 'Smilla'. Kilde: Wikipedia

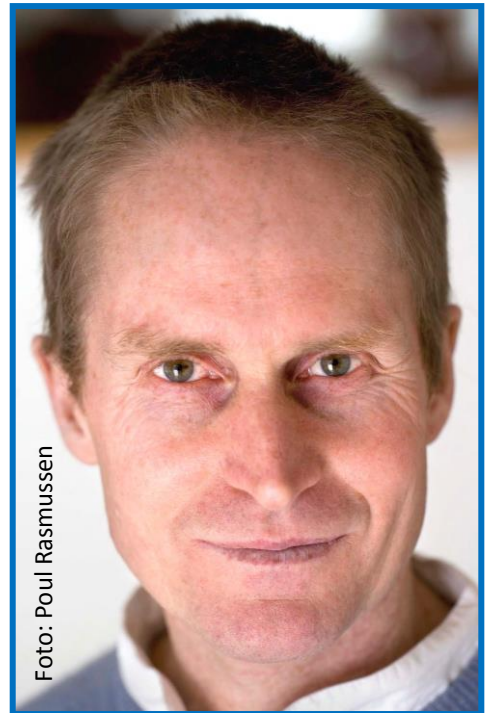
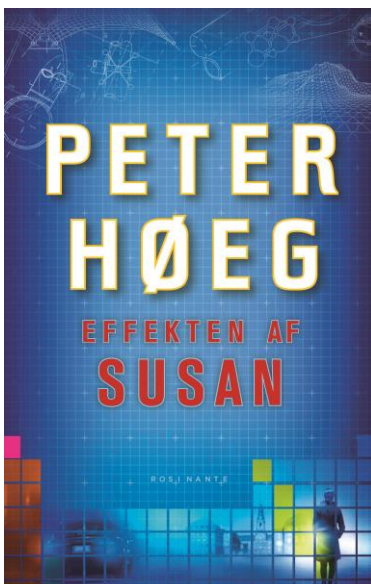

Foto: Poul Rasmussen

Effekten af Susan

Peter Høeg er tilbake med en charmerende og begavet spændingsroman om fysikeren Susan Svendsen og hendes højest usædvanlige talent. Susan er 43 år, lektor i eksperimentalfysik, veltrimmet vinterbader, gift med Laban og mor til teenage-tvillingerne Harald og Thit. Hun finder ro i det periodiske system og ser naturlovene som en garanti for orden og regelmæssighed. Men Susan er selv et særtilfælde: Hun har en helt forbløffende evne til at fremkalde oprigtighed. Mennesker betror sig ganske spontant til hende. Dette talent har hun misbrukt, og nu truer en lang fængselstraf. En tidligere embedsmand tilbyder hende en sidste udvej, men kun på én betingelse: Hun skal opspore det sidste overlevende medlem i den såkaldte Fremtidskommision

fra 1970'erne og afsløre, hvad der stod i referatet af deres sidste møde. Det er hemmeligheder med vidtrækkende konsekvenser, og nogen kommer Susan brutalt i forkøbet. *Effekten af Susan* er en eventyrlig og hæsblæsende roman om oprigtighed – i familien, i videnskaben og i samfundslivet. Les [Litteratursiden](#) og [Politikens](#) omtaler.

Kristian Bang Foss

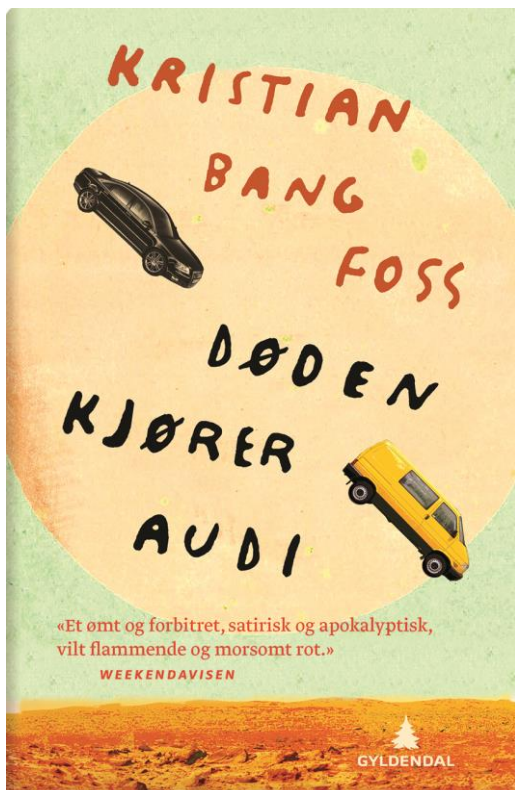
Kristian Bang Foss ble født i København i 1977. Han studerte matematikk og fysikk ved universitetet i København før han gikk den to-årige danske Forfatterskolen. Debutboken *Fiskens vindue* kom i 2004, etterfulgt av *Stormen i 99* i 2008.

Foss fikk et gjennombrudd hos kritikere og lesere i Danmark med *Døden kjører Audi*, der han i absurd-humoristisk stil forteller historien om Waldemar og Asger. Foss fikk EU's litteraturpris for boken.

Ved siden av skrivingen har Foss oversatt andre forfattere, samt undervist i litteratur ved danske høyskoler. Han bor og arbeider i Berlin.
Kilde: Gyldendal forlag

Foto: Gyldendal DK

...boken er et ømt og forbitret, satirisk og apokalyptisk, vilt flammende og morsomt rot. Weekendavisen

Døden kjører Audi

Asger gjør en utilgivelig tabbe, mister alt og må ta seg jobb som hjelpepleier for Waldemar, verdens sykeste menneske. Deres hverdag sammen i betonggettoen Stentofte utenfor København er en studie i håpløshet. Inntil de bestemmer seg for å dra til Marokko og besøke healeren Torbi el Mekki, Waldemars siste håp. Reisen gjennom Europa i en opphugningsklar folkevognbuss blir en uforglemmelig opplevelse full av bisarre møter og uventede hindringer. Og hva er det med den mystiske Audien som dukker opp i bakspeilet på de forskjelligste steder?

Døden kjører Audi er en herlig underholdende, tragikomisk roman om et uventet vennskap og det eventyret som livet er helt til siste stund. *Døden kjører Audi* er Foss' første bok på norsk.

[Aftenposten](#) og [Lituna](#) har omtalt boka.

Auður Jónsdóttir

Auður Jónsdóttir er født i 1973 og er både forfatter og journalist. Hun har mottatt flere priser for så vel voksen- og barnebøker som for dramatiseringer. Hun har i flere år vært bosatt i Danmark og Spania sammen med sin ektefelle som også er forfatter. Hennes morfar var Nobelprisvinneren Halldór Laxness, som hun har portrettert i ungdomsromanen *Skrýtnastur er maður sjálfur* (Den merkeligste av alle, er en selv). Jónsdóttir fikk Islands litteraturpris for *Fólkið í kjallaranum* (Dem i kælderen). *Tryggðarpantur* (Depositum) beskriver mislykket integrasjon i en storby, inspirert av

karikaturstriden etter Jyllands-Postens satiriske Muhammedtegninger i 2005. *Ósjálfrátt* (Uvilkårlig) er en selvbiografisk roman om en kvinnes tornefulle vei til forfatteryrket.

Kilde: Store norske leksikon

Foto: Johann Pall Valdimarsson

*Hvis du tror at det at være barn i en 68'er-familie=
peace, love and understanding, glem det. litteratursiden.dk*

Dem i kælderen

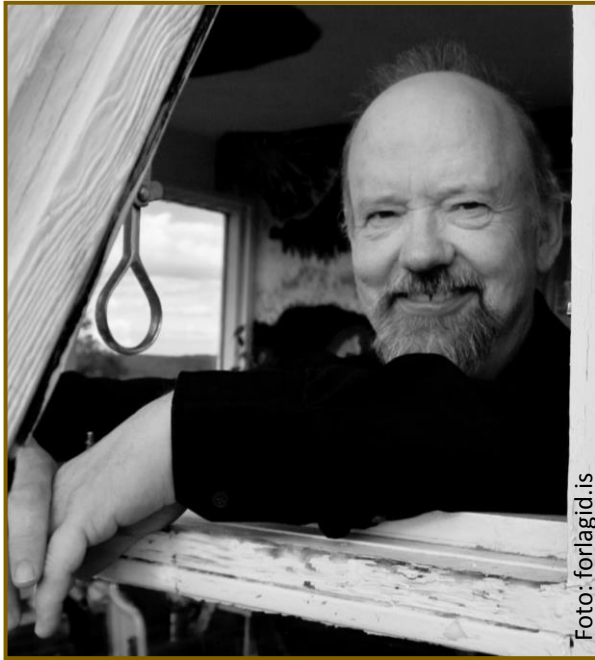
Boken handler om følgene av 68-generasjonens eksesser. "Underligt, så aristokratiske vi kan være på denne ø ved verdens ende, tænker Klara, mere end tredive år efter at de unge havde givet fingeren til alt, hvad der bare tilnærmelsesvis kunne betegnes som borgerligt, og havde iført sig selv og deres nærmeste pårørende sweatere med geometrisk mønster hen over brystet. Indiske tunikaer var en meget upraktisk uniform i det islandske klima, måske bortset fra midt om sommeren – hvor det lige kunne gå an. Måske var der alligevel ikke så stor forskel på dengang og nu; måske var det kun på overfladen.

"Mere vin, skat?" spørger Svenni uden at afvente et svar. Han hælder den tørre hvidvin op i et krystalglas, og kysser hende på håret. De drak hvidvin, klinger det i

hendes hoved, som ikke længere kan skelne mellem salsa og sonater. Hvidvin, rødvin, alt andet end øl, det var jo forbudt. De drak øl i udlandet og når nogen var så heldig at have en forbindelse til en barmhjertig stewardesse.

Jónsdóttir spidder generasjonene i en tragikomisk eksistensroman, mener litteratursiden.dk

Ólafur Gunnarsson

Ólafur Gunnarsson ble født i Reykjavik i 1948 og tok sin utdanning på handelshøyskolen i Island. Han jobbet noen år hos en kjøpmann og var også ambulansesjåfør i flere år. Han har jobbet som heltidsforfatter siden 1974.

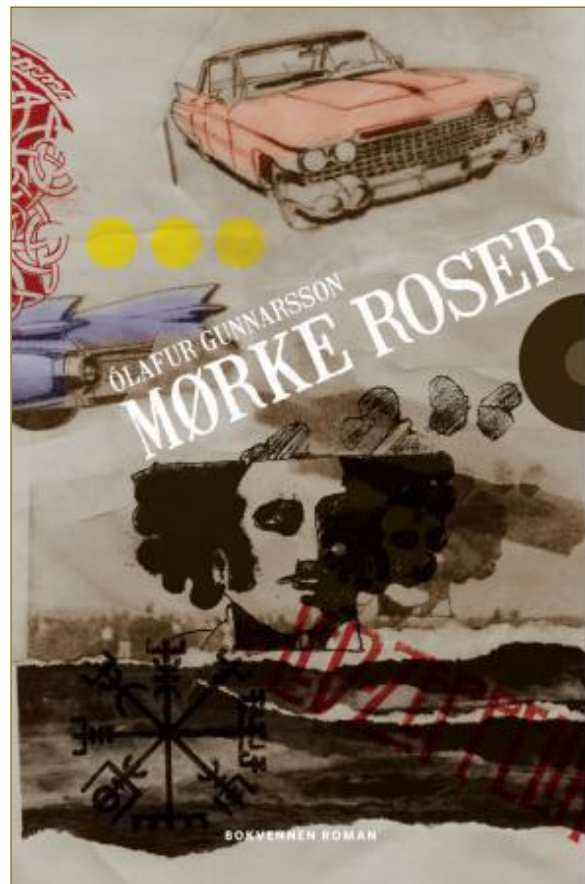
Gunnarsson debuterte i 1970 med diktsamlingen *Ljóð* (Dikt) og har siden gitt ut flere diktsamlinger, romaner, barnebøker og novellesamlinger. Gjennombruddet kom med den episke trilogien *Tröllakirkja* (Trollkirke) i 1992, *Blóðakur* (Blodåker) i 1996 og *Vetrarferðin* (Vinterferden) i 1999. I 2003 fikk han Islands litteraturpris for den historiske

romanen *Öxin og jörðin* (Øksen og jorden) som skildrer Island etter reformasjonen med dansk kongens stadig sterkere grep om landet. Kilde: Store norske leksikon, goodreads

Mørke roser

Mørke roser foregår i Reykjavik i årene 1969 til 1971, tiden for kulturelle omveltninger og ideologiske brytninger. The Kinks og Led Zeppelin holder konsert på Island, de unge er enten blåøyde eller høye, og de eldre vet ikke hva som traff dem.

Vi følger to fargerike familier, og møter alt fra en opprørske tenåring til en from teolog, fra en langhåret trommis til en overoptimistisk kremmer. En praktfull og innholdsrik roman som vever familieskjebnene sammen på en overraskende måte - og som ikke lar noen forbli uberørt. Kilde: Bra bok

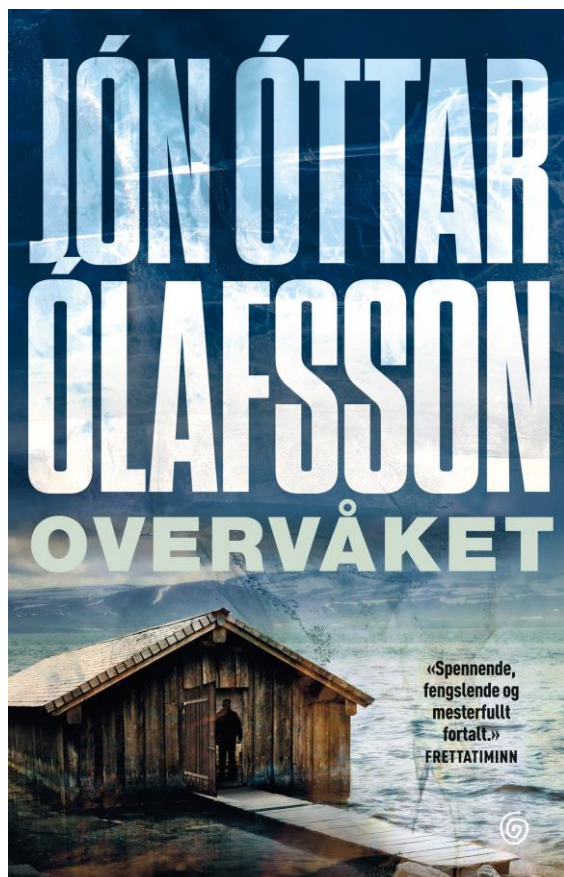
Jón Óttar Ólafsson

Jón Óttar Ólafsson har en doktograd i kriminologi fra University of Cambridge. Han har også en økonomisk utdannelse. Ólafsson har jobbet i politiet i Island. Han etterforsket mistankene om kriminelle handlinger i forbindelse med de islandske bankenes kollaps i 2008. Han er nå etterforsker i et privat forsikringselskap. *Overvåket* er hans første roman. Kilde: Kagge forlag

Foto: kagge.no

..... de aller fleste mord på Island, har en kjent gjerningsperson, ofte fordi morderen selv ringer politiet. Det er svært sjelden du finner et «who's done it» mord på Island. Jón Óttar Ólafsson

Overvåket

Like oppunder jul blir en død kvinne funnet i en fiskehytte i Reykjavík. Alt tyder på at hun har dødd av en overdose, men politimannen David er overbevist om at hun er blitt drept. Den eneste ledetråden han har er et ukjent mobiltelefonnummer.

Ved en tilfeldighet kommer han over et opptak gjort i hjemmet til en rik narkotikalanger som politiet har overvåket. Opptaket styrker ham i troen på at han må kjempe videre for å få lov til å etterforske mordet, samtidig som han forsøker å beholde jobben. Og ekteskapet.

Når mektige menn tvinges til å forsvare sine posisjoner, betyr ikke en drapsetterforskning noen ting som helst.

«Folk aner ikke hvor mye arbeid etterforskning innebærer.» Dette sier bl.a Ólafsson i et intervju med NRK. Resten av intervjuet leser du [her](#).

Lars Norén

Lars Norén ble født i Stockholm i 1944, og vokste opp i Skåne. 19 år gammel debuterte han med diktsamlingen *Syrener, snö*. Han har skrevet dramatik for teater, radio og TV. Frem til 2007 var han kunstnerisk leder for Riksdrama på Riksteatern i Sverige. Verkene hans spilles i dag over hele verden.

Lars Norén har skrevet skuespill som *Personkrets 3:1*, *Kaos är granne med gud* og *Natten är dagens mor*. Skuespillene hans er realistiske og ofte familie- og relasjonsdrama om mennesker på bunnen av samfunnet. I

2008 kom den mye omdiskuterte «*En dramatikers dagbok*» som er dagboknedtegnelser fra 2000 til 2005, en periode da hans liv var preget av kritikken mot skuespillet *7:3*. Det hadde innslag av nazisme og antisemittisme. Kritikken gjaldt Noréns og Riksteaterns mulige rolle i å ha muliggjort hendelsene som ledet til Malexandermordene i 1999. To politimenn ble drept. Boken er svært selvutleverende og inneholder flere kritiske og nedverdiggende omtaler av mange svenske kultur-personligheter, også noen som regnes med i Noréns bekjentskapskrets. Kilde: Wikipedia

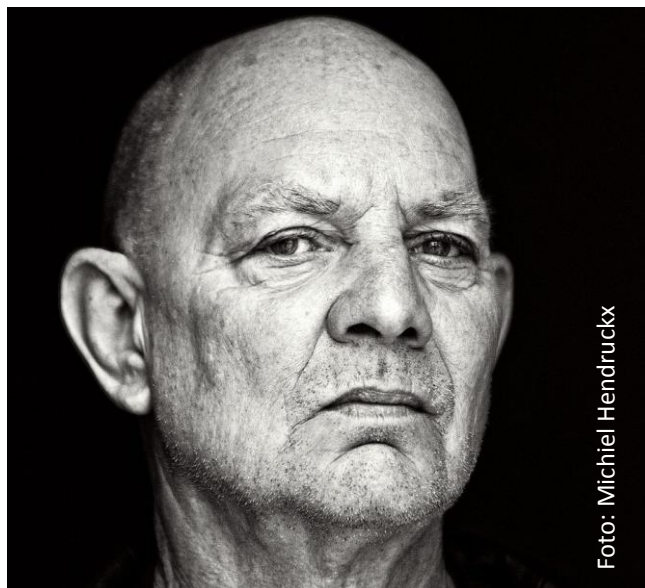
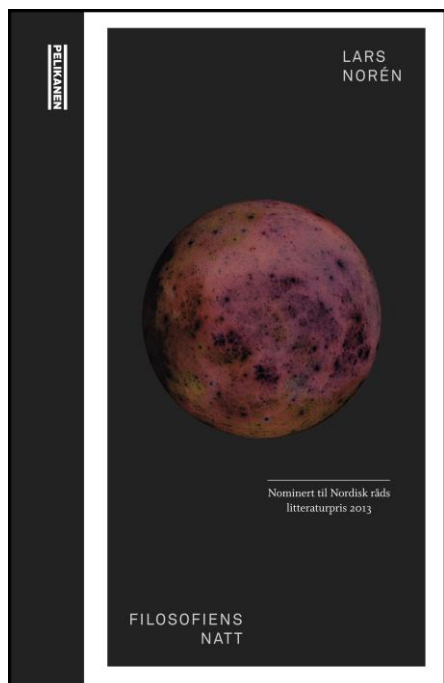

Foto: Michiel Hendruckx

Filosofiens natt

Etter et opphold på over 40 år har en av Nordens virkelige store litterære nestorer returnert til prosaen. *Filosofiens natt*, som i form kanskje mest likner en replikkløs monolog, er en eksistensiell enetale; en lang natts undring omkring døden.

Som alltid skildrer Norén mennesket som et vesen som lever tett på sin eksistensielle grense. Her tenker, prater og mumler en person seg gjennom natten. Man forstår at slutten nærmer seg, og teksten jakter forsoning med slutten og samtidig et behov for å sette ord på de ytterste menneskelige spørsmål og redselen foran den endelige natten.

På mange måter er *Filosofiens natt* et grense-overskridende verk, men her er likevel alle kjennetegn på

Noréns litteratur, uansett sjanger. Lyrisk fortetning, modige overganger i tanke og billedspråk, et hverdagsnært talespråk som likevel rommer noe annet, et annet høyere sjelegranskende og skjebnetungt perspektiv. Og i alt dette, også humor. *Filosofiens natt* ble nominert til Nordisk råds litteraturpris 2013. Les omtaler [her](#) og [her](#).

Foto: Bengt Oberger

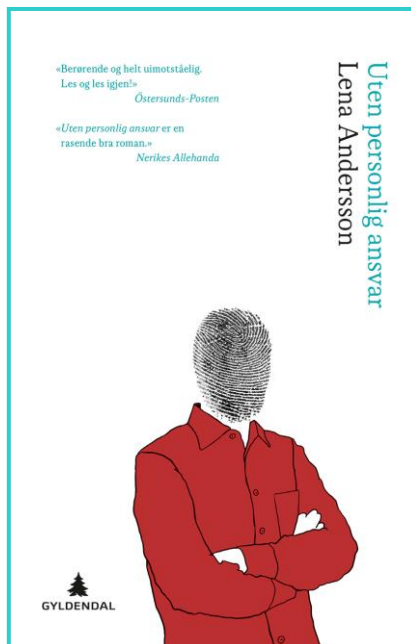

Lena Andersson

Lena Andersson ble født i Stockholm i 1970 og er bosatt der. Andersson studerte ved et skigymnas i Värmland og konkurrerte i langrenn. Hun har også studert filosofi, engelsk, tysk og statsvitenskap. Hun har vært vert for programmet «Sommar» i Sveriges Radio flere ganger. I 2005 vakte hun stor oppmerksomhet med en ateistisk preken i programmet. Samme år fikk hun Hedeniusprisen, en svensk human-etisk pris.

Anderssons fire romaner har fått mye oppmerksomhet. *Rettsstridig forføyning* ble hennes gjennombruddsroman, og innbragte henne August-prisen i 2013. Boken er under utgivelse i en rekke land

og kom på norsk i 2014. Samme år ble hun tildelt Svenska Dagbladets litteraturpris og Publicistklubbens Guldpenne for sin rolle som skribent. Andersson er også kritiker og skribent, bl.a. er hun kronikkforfatter i Dagens Nyheter. Kilde: Gyldendal norsk forlag, Wikipedia

Uten personlig ansvar

En av fjorårets mest omtalte bøker het *Rettsstridig forføyning*, om Ester Nilssons håpløse kjærlighet til Hugo Rask. Nå er Ester tilbake. Og hun har ikke lært noe. Fem år etter forholdet til Hugo Rask treffer Ester Nilsson skuespilleren Olof Sten, og allerede ved det første møtet kjenner hun kroppens sitrende reaksjon: hun er i ferd med å forelske seg hodestups. Nok en gang. Olof skjuler ikke det faktum at han er gift med Ebba Silfversköld, men begynner likevel å treffe Ester. De innleder et forhold som egentlig ikke er noe forhold, i hvert fall ikke slik Olof ser det. For han er jo gift og har ingen planer om å forlate Ebba. Men hva gjør han sammen med Ester da? Ester kjøper bil så hun kan kjøre Olof på kryss og tvers av landet, til teaterforestillinger og etterlengtede kjærlighetsmøter. Månedene går, og det

blir vår og det blir sommer. Og sommeren blir uutholdelig for Ester, for om sommeren er gifte menn sammen med sine koner. Ester Nilsson er rett og slett kun en elskerinne. Det vil si, Olof Sten er merkelig ambivalent, og håpet om at han skal forlate Ebba, finnes jo der. *Uten personlig ansvar* er den frittstående fortsettelsen av *Rettsstridig forføyning*. Det er en opprivende, men også varm fortelling, hvor Andersson høyløst og innstendig diskuterer den kompliserte kjærligheten, følelsenes lek med fornuften, selvbedraget, maktutøvelsen og styrkeforholdet i relasjoner. Det er blitt en sylskarp og galgenhumoristisk bok om oss rare mennesker og mønstrene vi snubler rundt i. [Hør](#) et lite utdrag eller les hva [NRK](#) mener.

Ivar Lo-Johansson

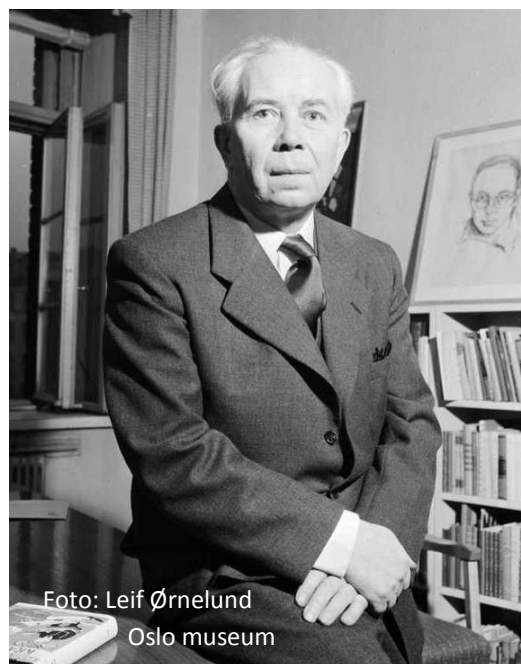
Ivar Lo-Johansson ble født på en husmannsplass i 1901. Ti år senere flyttet familien til en egen bolig som følge av bevegelsen «Egne hjem». Han drømte tidlig om å bli forfatter eller journalist og reiste til Stockholm i 20-års alderen. Han jobbet bl.a. som omreisende kremmer, steinhugger og skulptør. Mot slutten av 1920-tallet gjorde han flere reportasjereiser utenlands og startet sin forfatterbane. På 1930-tallet ble han en av de mest leste proletarforfatterne, og regnes til statarskolen (se rubrikk). Statarsystemet var på retur, men Lo-Johanssons arbeid med å belyse det litterært i *Statarna* (1936-37) og

Jordproletärerna (1941) kan ha fremskyndet

avskaffelsen i 1945. På 1950-tallet hadde Lo-Johansson og forfatteren Sara Lidman et forhold. Han forteller om deres kjærlighet til hverandre og kunsten i romanen *Blå Jungfrun* som kom etter hans død i 1990. Han skrev en rekke selvbiografiske bøker som begynner med *Analfabeten* (1951) – tittelen sikter til faren – og avsluttes med *Proletarröföfattaren* i 1960.

Lo-Johansson har inspirert senere forfattere – ikke minst gjennom sin måte å skildre kroppsarbeid, ensomhet, lengten bort og erotisk lyst.

«Ivar Lo-Johanssons personliga pris» ble stiftet i tråd med anvisninger i testamentet, og er Sveriges største nasjonale litteraturpris. Kilde: Wikipedia, Ivar Lo-sällskapet

I Sverige brukes «statare» om en gift landarbeider som fikk det meste av sin lønn i naturalia av en jordeier. De var som regel ansatt på ettårskontrakter og under «slankveckan» i oktober kunne en statare bytte arbeidssted. I praksis ble mange leilendinger. Forfattere som skrev fra dette miljøet regnes til «stataraskolan».

Kungsgatan

Kungsgatan handler om urbaniseringen och folkvandringen från landsbygden till städerna under 1900-talets första hälft. Berättelsen om bondsonen Adrian och statarflickan Marta, som lämnar sin

sörmländska by och beger sig till Stockholm för att söka lycka, spänner dramatiskt över klyftan mellan stad och land. Boken publicerades ursprungligen år 1935.

Les [Stockholm biblioteks](#) omtale. Boken er årets bok i lesesirkelprosjektet [Stockholm Leser](#).

Linda Boström Knausgård

Linda Boström Knausgård ble født i Stockholm i 1972. Moren var skuespiller og Boström Knausgård vokste opp med teaterlivet. Hun søkte teaterskolen uten hell og begynte i stedet på forfatterskole. Hun debuterte i 1998 med diktsamlingen *Gör mig behaglig för såret*. I tillegg er hun utdannet radio-dokumentarist. Boström Knausgård er bipolar og har flere ganger vært innlagt for dette. I 2005 laget hun radiodokumentaren *Jag skulle kunna vara USA:s president* som handler om hennes opplevelse av sykdommen. Novellesamlingen *Grand Mal* (2011) var hennes første prosabok og hennes store gjennombrudd. *Helioskatastrofen* utkom i Sverige i

2013, og er tildelt Mare Kandre-prisen. Boström Knausgård bor i Österlen med forfatter og ektefelle Karl Ove Knausgård og deres tre barn.

Helioskatastrofen

En tolvårig jente fødes. I glinsende rustning springer hun ut av sin fars hode, kløyver det. Han står i blodet på gulvet og skriker. Hun løper naken ut i vinterkulden. Faren blir innlagt på sykehus med diagnosen akutt schizofreni, mens jenta blir tatt hånd om av barnevernet. De gir henne navnet Anna og plasserer henne i en trygg, vanlig familie med mor og far og to fosterbrødre, der idealene i avholds- og idrettsbevegelsen holdes høyt. Pinsemenigheten er nærmeste nabo. Anna lokkes dit. Snart overgir hun seg til ekstase og tungetale. Hun blir en stjerne, folk kommer for å høre og se. Men taler hun virkelig i tunger, eller er det et annet språk? Selv har hun ett brennende ønske: å treffe sin far igjen. *Helioskatastrofen* er en moderne Athene-myte. Den er en klagesang om savnet av en far og om ikke å kunne bære sin fulle kraft. Om en følelse av å komme fra et sted altfor nær solen. Boken er anmeldt av [Dagbladet](#) og [Dagsavisen](#).

«Jeg har ikke læst på universitetet, men på teatret, den tekst, jeg har i kroppen, er teatrets. Jeg har læst af teatrets tekster, af Strindberg og Tjekhov, og jeg har bevaret utroligt stærke billeder af min mors optræden og forvandlinger på scenen.»

Boström Knausgård i Dagbladet Information 26.08.2011

Emmi Itäranta

Emmi Itäranta er født i 1976. Hun har en dobbel mastergrad og arbeider ved University of Kent i Canterbury. I tillegg er hun spaltist. Tidligere har hun jobbet som dramaturg, forfatter, teaterkritiker og journalist. Hennes tekster er publisert i science fiction/PC-magasiner og antologier i Finland og Storbritannia.

Kilde: Teos forlag

Kildens vokter

Kildens vokter er en science fiction-roman for unge voksne og voksne lesere, om et skandinavisk samfunn en gang i framtiden der ferskvann er blitt mangelvare. Noria, den sytten år gamle datteren til landsbyens temester, arver den viktige stillingen etter faren da han dør. Samtidig blir hun den eneste bæreren av en stor og faretruende hemmelighet: Hun vet nemlig om en kilde med ferskvann som skjuler seg inne i fjellet. Det diktatoriske regimet som styrer samfunnet, jakter på alle som skjuler drikkevann, og Noria kommer snart i en svært vanskelig stilling der hun må velge mellom å redde venner og bekjente fra døden ved å gi dem ferskvann, og med det sette seg selv i dødsfare, eller å spille på lag med det korrupte styresettet som sakte, men sikkert destruerer hele samfunnet.

Emmi Itäranta debuterte med denne boka i 2012 som har innbragt henne flere internasjonale priser. Boken er oversatt til 18 språk. [Litteratursiden.dk](http://litteratursiden.dk) og Tor.Com har anmeldt *Kildens vokter*.

Foto: Soppakanuuna

Kari Hotakainen

Kari Hotakainen ble født i byen Pori i 1957. Han startet sin skrivekarrière som reporter i hjembyen, men har bodd i Helsingfors siden 1996.

Kari Hotakainen har arbeidet som journalist og reklamemann og debuterte som lyriker i 1982. Han har skrevet flere diktsamlinger og romaner, men også barnebøker og radio- og fjernsyns-dramatikk. Noen av bøkene hans er filmatisert. Hans roman *På hjemmefronten* ble tildelt Finlandia-prisen i 2002 og Nordisk råds litteraturpris i 2004. Kilde: Wikipedia

Guds ord

Konsernsjef Jukka Hopeaniemi har sagt ja til å la seg intervjuet på direktesendt frokost-TV. Dessverre sitter han askefast i Lappland. Han ringer farens gamle sjåfør, Armas Kallio. Han er villig til å kjøre Jukka sørover, men krever godt betalt for det. Vi forstår etterhvert at det ikke bare er penger til seg selv Armas er ute etter. Armas har en gjeldtyngt datter som satser penger i en bank som er i ferd med å fusjoneres med konsernet Jukka jobber i. Jukkas uttalelser på TV den morgenen kan få alvorlige konsekvenser for fusjonen – om han rekker frem i tide.

Det blir en lang og mørk reise fra nord til sør i Finland, men fortalt med Hotakianens karakteristiske vidd og lyse skråblikk på samtiden. Her er [Aftenbladets](#) anmeldelse av Hotakainens bok.

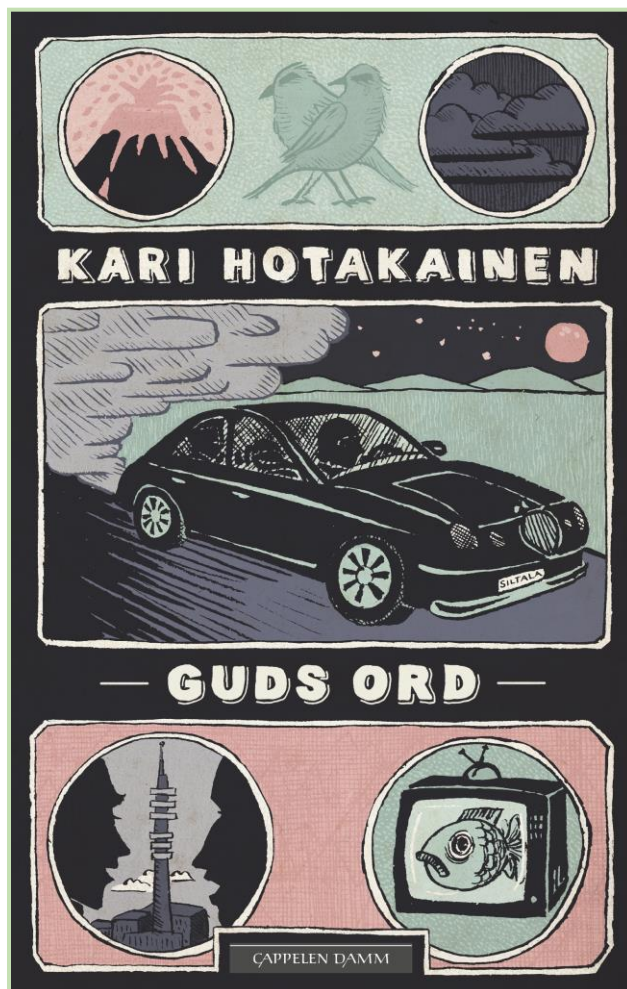

Foto: Tommi Tuomi

Pajtim Statovci

Pajtim Statovci ble født i Kososvo i 1990. Da han var to år gammel flyttet familien til Finland. Han bor for tiden i Helsinki, der han studerer litteraturvitenskap. Han har også studert til manusforfatter for film og TV ved Aalto University's School of Arts and Design. *Katten min, Jugoslavia* er hans første roman, og er blitt mottatt med begeistring av lesere og anmeldere. Boken vant Helsingin Sanomat Literary Prize, for årets finske debutroman. Den er nominert til The Flame Bearer Prize 2015 for Finlands mest lovende skjønnlitterære verk. Boken er solgt til flere land. Kilde: Gyldendal forlag

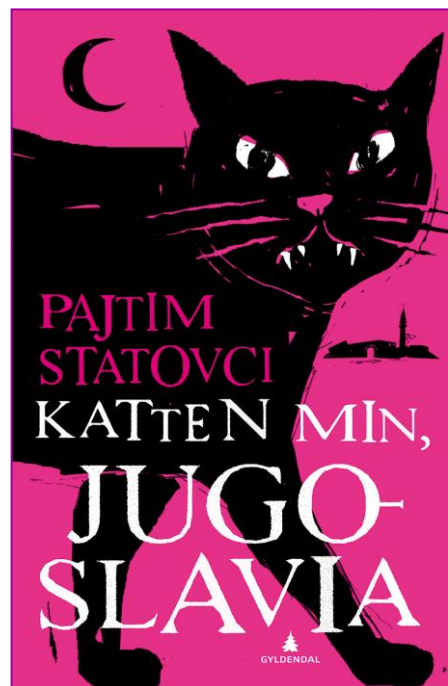
Mørk, finsk sensasjon.

Liv Mossige Dagbladet

Katten min, Jugoslavia

Jugoslavia, 1980-tallet: En ung, muslimsk kvinne vokser opp på landsbygda i et lite og mannsdominert samfunn. Hun er svært ung da hun giftes bort til en mann hun knapt har møtt. Hun forsøker så godt hun kan å være en god kone, men ekteskapet viser seg å være tøft. Da landet bryter ut i krig, tvinges familien på flukt til Finland. Dagens Helsinki: Kvinnens sønn strever med å finne seg til rette i det kalde, finske samfunnet. Som immigrant og homofil føler han seg som en outsider. Desperat etter selskap, kjøper han en boa constrictor. Men det er katten han møter på en bar en fuktig kveld, som endrer livet hans. Sammen reiser de til Kosovo, på leting etter røttene.

Statovcis prisvinnende debutroman er en eksperimentell og kraftfull fortelling om en moderne outsider. *Katten min, Jugoslavia* føyer seg inn i rekken av finske romaner som tematiserer misbruk, seksuell legning og immigrasjon. Den kan minne om Sofi Oksanens romaner *Stalins kyr* og *Utrenskning*. Dette er en litterært spennig og original fortelling, og med et drivende språk avsløres karakterene lag for lag. Leseren trekkes fengslet med inn i kjernen av en intens og spennende historie. Les [Dagsavisens](#) omtale.

Niviaq Korneliusen

Niviaq Korneliusen ble født i 1990 og vokste opp i byen Nanortalik syd på Grønland. Hun studerte samfunnsvitenskap ved universitetet i Nuuk, og nå studerer hun psykologi på Aarhus Universitet. Hennes forfatterskap begynte med en novellekonkurranse for grønlandsk ungdom i 2012. Niviaq Korneliusens novelle *San Francisco* var en av de ti som ble utgitt i novellesamlingen *Ung i Grønland – Ung i Verden* året etter. *HOMO Sapienne* er hennes første selvstendige verk. Den er skrevet på grønlandsk og gjendiktet av henne selv på dansk. Boken er nominert til Nordisk råds litteraturpris 2015.

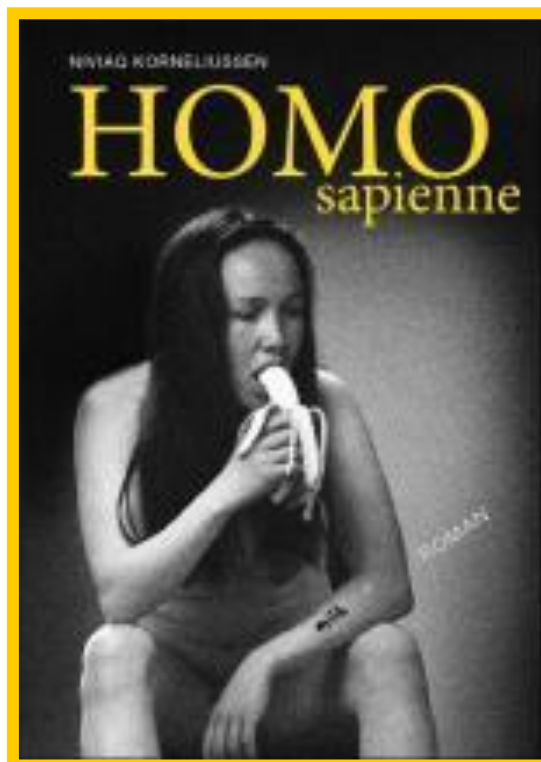
Kilde: Milik publishing

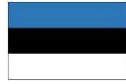
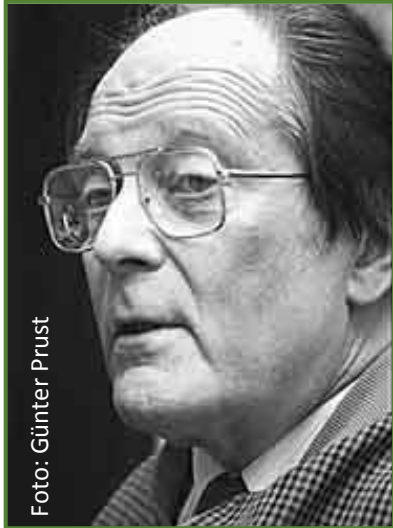

Foto: Jørgen Chemnitz, norden.org

HOMO Sapienne

Fia er på siden av seg selv; rødmer, vrøvler – kort sagt, hun er forelsket! *HOMO sapienne* er historien om fem grønlandske personer som kommer ut av skapet – tre homoseksuelle, en biseksuell og en transseksuell – men først og fremst er det en roman om kjærlighet, om seksualitet, om ungdom, om identitet, om kjønn, om å finne sig selv, om vennskap og om å bli vurdert av samfunnet. Det er universelle problemer som tas opp i romanen. Handlingen utspilles i Grønlands hovedstad Nuuk. I romanen blandes grønlandsk, dansk og engelsk, og hver hovedperson har fått sin egen fortellerstemme. Samtidig lekes det med uttrykket hos hver hovedperson gjennom sammenhengende dialoger, mailer, sms'er, hashtags og spørreskjemaer med felt som *ja, nei, kanskje*. Les [Nordisk råds](#) og litteraturside.dk sine omtaler av boken.

Jaan Kross

Jaan Kross ble født i 1920 i Estlands hovedstad Tallinn der faren var metallarbeider. Kross utdannet seg til jurist ved univesitetet i Tartu. Han var deportert til Sibir 1946–54. I seks av disse årene jobbet han i gruvene der. Han vendte hjem etter Stalins død, og innledet sin litterære virksomhet i Tallinn, først som lyriker og siden som prosaist og dramatiker. Hans fem diktsamlinger i perioden 1958–71 innebar en dristig fornyelse av estisk lyrikk. Etter 1970 konsentrerte han seg først og fremst om den historiske romanen, og han regnes innenfor den sjangeren som en av de betydeligste forfatterne

i europeisk litteratur. Et tilbakevendende tema er individets muligheter for valg og etisk handling i vanskelige situasjoner.

Kross fikk et internasjonalt gjennombrudd med *Keisarens galning* i 1978. Den ble oversatt til norsk i 1986. Også *Professor Martens' avreise* og *Skrubbsår og andre noveller* (1991) finnes på norsk. Hovedverket er romanserien *Mellom tre pester*. Etter sovjetregimets fall nærmet han seg mer og mer sin samtid. På 1990-tallet var han flere ganger kandidat til Nobelprisen i litteratur. Jaan Kross døde i 2007. Kilde: Store norske leksikon

Keisarens galning

Dette er den første roman som er oversatt fra estisk til norsk. Handlingen foregår i 1820-30-årenes Estland. Hovedpersonen i fortellingen er modellert etter den tysk-baltiske adelsmannen Timotheus von Bock (1787-1836) som var adjutant hos den relativt liberale tsar Alexander I. Smittet av tidens liberale idéer om likeverd giftet von Bock seg med datteren av en bonde, og forsøkte å få keiseren til å gi de livegne bedre kår. Det falt i dårlig jord. Von Block ble fengslet og slapp først fri da neste keiser kom på tronen.

[The Independent](#) har anmeldt romanen.

